

The logo for SCIO, consisting of the letters 'SCIO' in a bold, white, sans-serif font, with a white circle to the right of the 'O'. The logo is positioned in the upper left corner of the page, partially overlapping a large, dark grey circular graphic element.

ZSV

**Březen I
2025**

Počet účastníků: 2 102
Čistá úspěšnost: 38,4 %
Korig. úspěšnost: 38,8 %
Hrubá úspěšnost: 48,8 %
Průměrné skóre: 23,0
Medián skóre: 22,7

Počet úloh: 60
Max. možné skóre: 60,0
Max. dosažené skóre: 54,7
Min. možné skóre: -20,0
Min. dosažené skóre: -4,3
Směr. odchylka skóre: 9,6

1. Člověk a společnost

1.

Liška z Ezopovy bajky, která se neúspěšně pokusila dosáhnout na hrozny, na svůj neúspěch reagovala vysvětlením, že jsou kyselé, a stejně by jí tedy nechutnaly. Za příklad jakého ego-obranného mechanismu je nejpravděpodobněji možné považovat popsané chování lišky?

- (A) projekce
- (B) popření
- (C) racionalizace
- (D) identifikace

2.

Hana Tajemná přinesla na psychoanalytické sezení sen, ve kterém objímala dlouhý stožár. Psychoanalytik sen interpretoval tak, že stožár symbolizuje falus a sen vyjadřuje její nesplněnou touhu po partnerském vztahu s mužem. Jak ve freudovské psychoanalýze označujeme tento skrytý význam snu?

- (A) polovědomý obsah snu
- (B) kompenzace vědomého postoje
- (C) kompenzace nevědomého předsudku
- (D) latentní obsah snu

3.

1. Temperament je dán převahou jedné ze základních čtyř tělesných tekutin (krev, hlen, žluč a černá žluč).
2. Temperament je odvozen z vlastností nervové soustavy – síly, vyrovnanosti a rychlosti.
3. Temperament je dán převahou jednoho z kognitivních procesů – myšlení, citění, vnímání a intuice – v kombinaci se zaměřováním se na vnitřní svět (introverze), nebo na okolí (extraverze).
4. Temperament a povaha člověka vycházejí z tělesné konstituce. Pro názvy jednotlivých temperamentových typů jsou použity termíny astenik, pyknik, atletik a dysplastik.

Jedna z nejstarších známých teorií temperamentu je více než dva tisíce let stará a připisuje se Hippokratovi. Od té doby se pojetí temperamentu vyvíjelo a myslitelé temperament zkoumali pod zorným úhlem různých směrů a teorií. Která z následujících možností správně přiřazuje teorie temperamentu ke jménu jejich autora?

- (A) 1) Hippokrates
2) I. P. Pavlov
3) C. G. Jung
4) E. Kretschmer
- (B) 1) E. Kretschmer
2) H. J. Eysenck
3) C. G. Jung
4) W. H. Sheldon
- (C) 1) Hippokrates
2) H. J. Eysenck
3) I. P. Pavlov
4) C. G. Jung
- (D) 1) C. G. Jung
2) I. P. Pavlov
3) H. J. Eysenck
4) W. H. Sheldon

4.

Ondřej dostane sadu různě velkých předmětů různých tvarů a je požádán, aby je uspořádal podle velikosti. Ondřej to již dokáže bez problémů a systematicky uspořádá předměty od nejmenšího po největší. Ještě před půl rokem mu to ale činilo obtíže. Tento úkol vyžaduje schopnost logického uvažování a pochopení pořadí, což jsou dovednosti typické pro stádium konkrétních operací, jak je definoval Jean Piaget.

V jakém věku se Ondřej právě nachází za předpokladu, že se rozvíjí standardně v rámci své věkové kategorie?

- (A) 2 roky
- (B) 4 roky
- (C) 7 let
- (D) 12 let

5.

Kurt Lewin mimo jiné proslul studiem intrapersonálních konfliktů. Která z následujících situací nejlépe vystihuje konflikt apetence–apetence?

- (A) Petr má k dispozici pouze 250 Kč a rád by si koupil knihu. V obchodě jej zaujme kniha od Tomáše Halíka za 249 Kč a kniha od Umberta Eca za stejnou cenu. Rád by si koupil obě, ale jeho momentální finanční situace mu to neumožňuje. Váhá a nemůže se rozhodnout.
- (B) Ilonu za týden čeká ústní maturitní zkouška. Vůbec se jí nechce se učit, když je venku tak hezky, ale zároveň chce u maturity uspět.
- (C) Albertovi se velice líbí sousedův jezevčík. Moc rád by si jej pohladil, ale zároveň má velký strach, že jej jezevčík kousne.
- (D) Pavel je bez práce a rozhoduje se, zda přijmout zcela nevyhovující pracovní nabídku, nebo zůstat bez práce.

1. Člověk a společnost

6.

Ve které z následujících ukázek jsou popsány typické příznaky schizofrenie?

- (A) Pavel, 40letý muž, neustále pocítuje intenzivní úzkost a starosti o různé aspekty svého života, jako jsou práce, rodina a zdraví. Jeho úzkost je nadměrná, nepřiměřená situacím a trvá déle než šest měsíců. Pavel má také problémy se spánkem, je podrážděný a má potíže se soustředěním.
- (B) Lucie, 25letá žena, začíná mít halucinace, slyší hlasy, které nikdo jiný neslyší, a má paranoidní myšlenky, že ji někdo sleduje. Má také problémy s myšlením a komunikací a její chování je často dezorganizované.
- (C) Jana, 30letá žena, má opakující se vtíravou představu, že nechá nedopatřením zapnutý plyn na kuchyňském sporáku a způsobí požár. Tyto myšlenky ji natolik znepokojují, že se opakovaně vrací domů, aby vše zkontrolovala, čímž denně ztratí desítky minut.
- (D) Kamil, 28letý muž, prochází obdobími extrémně zvýšené nálady a energie, během kterých má zvýšené sebevědomí, méně spí a je velmi aktivní. Tato období jsou střídána obdobími hluboké deprese, kdy cítí extrémní smutek, ztrátu zájmu o aktivity a únavu.

7.

Je zdokumentováno velké množství různých fobií, tedy úzkostného strachu z určitých předmětů, situací nebo činností. Která z následujících fobií **není** charakterizována nadměrným strachem z určitého zvířete?

- (A) agorafobie
- (B) ichtyofobie
- (C) arachnofobie
- (D) musofobie

8.

Která z následujících osobností nejlépe reprezentuje autoritu legálně-racionálního panství tak, jak ho popsal sociolog Max Weber?

- (A) Angela Merkelová, bývalá kancléřka Německa
- (B) Martin Luther King, klíčová postava v afroamerickém boji za občanská práva
- (C) Alžběta II., nejdéle vládnoucí královna Spojeného království a Commonwealthu
- (D) Johanka z Arku, národní hrdinka Francie, která byla kanonizována jako svěřice

9.

Pavel je první z rodiny, kdo vystudoval univerzitu. Během několika let po absolutoriu se propracoval až na místo ředitele pobočky jedné nadnárodní firmy. Přišla však ekonomická krize, nadnárodní vedení firmy se rozhodlo šetřit a Pavlovo místo zrušit. Nabídlo mu řadovou pozici v kanceláři, kterou přijal.

Který z následujících výroků o Pavlovi **neplatí**?

- (A) Pavlův profesní vzestup ilustruje horizontální mobilitu.
- (B) Pavlovo vzdělání je příkladem mezigenerační mobility, kdy dochází ke změně sociální pozice mezi generacemi.
- (C) Rozhodnutí nadnárodního vedení firmy zrušit Pavlovu pozici jako součást širších úsporných opatření odráží strukturální mobilitu.
- (D) Ekonomická krize a následné rozhodnutí firmy zrušit Pavlovu pozici a nabídnout mu pozici v kanceláři představují sestupnou mobilitu.

10.

Ve kterém z uvedených roků byla s ohledem na stav společnosti míra sebevraždnosti (tj. počet sebevražd na 100 tisíc obyvatel) na území ČR po druhé světové válce nejvyšší?

- (A) 1970
- (B) 1992
- (C) 2000
- (D) 2018

11.

V rámci školy se zkoumá efekt nového vzdělávacího programu na zlepšení výsledků studentů v matematice. Studenti jsou náhodně rozděleni do dvou skupin, z nichž jedna používá nový program a druhá pokračuje s tradičním výukovým postupem. Po určitém čase se porovnají výsledky obou skupin v matematických testech.

Kterou z následujících výzkumných metod reprezentuje uvedený příklad?

- (A) panelový výzkum, neboť studenti jsou rozděleni do panelů
- (B) longitudinální studie, neboť vyhodnocení výsledků bude časově náročné
- (C) experiment, neboť je zkoumán příčinný vztah mezi závislou a nezávislou proměnnou
- (D) etnografický výzkum, neboť výzkumník pozoruje a dokumentuje každodenní činnosti subjektů

1. Člověk a společnost

12.

Malá Verunka jde poprvé do školky, do třídy berušek. Ráno se odmítá odloučit od rodičů, kteří ji do školky přivezli společně autem. Po chvíli pláče se ale Verunka začne ve třídě seznamovat s ostatními dětmi.

Který z následujících výroků o sociálních skupinách je v kontextu ukázky správný?

- (A) Rodina je Verunkina primární skupina, jejíž členové mají často silné vzájemné emocionální vazby.
- (B) Primární skupiny mají vždy jasně danou hierarchickou strukturu a organizaci, proto se v nich děti cítí bezpečně.
- (C) Třída berušek je Verunkinou sekundární skupinou, které se vyznačují tím, že jsou sociálně stratifikované a lidé jsou do nich zařazeni na základě sociálního statusu, proto je v nich lidem méně příjemně.
- (D) Třída berušek se stává po dobu přítomnosti Verunky její primární skupinou, po převzetí rodiči funkci primární skupiny přebírají opět oni. Koncept primární a sekundární skupiny je fluidní a vždy závisí na konkrétním okamžiku.

13.

Pro dosažení vysoké _____ dat byli účastníci výzkumu vybráni nejen podle _____ (pohlaví, věk, vzdělání, velikost místa bydliště, kraj, příjem, intenzita používání internetu), ale také na základě vzájemných kombinací _____ (pohlaví vs. věk, vzdělání, intenzita používání internetu, velikost místa bydliště, kraj; věk vs. vzdělání, intenzita používání internetu, velikost místa bydliště; vzdělání vs. velikost místa bydliště, kraj; velikost místa bydliště vs. kraj). Získaný vzorek byl následně dovažován (váhy v rozmezí 0,3–3,0).

Takto popisují metodologii svého výzkumu autoři studie České klima 2021. Studie mapuje české veřejné mínění v oblasti změny klimatu.

Které z následujících výrazů patří na vynechaná místa v uvedeném textu?

- (A) ceny; demografických údajů; vlastností
- (B) reprezentativity; běžného kvótního výběru; kvót
- (C) validity; ekonomického statusu; kompatibilit
- (D) exkluzivity; sociálního statusu; příjmů

14.

Pandemie nového koronaviru, která naplno vypukla v roce 2020, ukázala propojenost světa: díky moderním formám dopravy se vir rychle šířil mezi kontinenty. Zároveň měla rychlost šíření informací vliv na reakce jednotlivých zemí.

Který dlouhodobý ekonomický, kulturní a politický proces tuto rychlost umožňuje?

- (A) digitalizace
- (B) globalizace
- (C) gentrifikace
- (D) korporativismus

15.

Evangelické učení Martina Luthera jde v mnohém proti duchu renesance. Luther staví slovo Boží do ostrého protikladu k rozumu (který je v božských věcech slepý a opovážlivý), teologii proti filosofii (z toho důvodu zavrhuje scholastickou autoritu Aristotela). Možnost vykoupení vidí pouze ve víře ve zjevené slovo Boží, jak je zachyceno v evangeliích. Není v moci člověka dosáhnout spásy na základě vlastních skutků, to je výhradně v moci Boha. Přesto má jeho nauka s renesancí společný jeden významný rys. Který?

- (A) Nestaví teologii proti vědám, např. Koperníkovy objevy Luther uznává.
- (B) Za účelem obrození víry se luteránství obrací ke stejným kořenům a zdrojům jako renesance, tedy k antickému umění a filosofii.
- (C) Vyloučením prostředníků umožňuje luteránství člověku stát před Bohem sám za sebe, podobně jako to učinila renesance svým individualizujícím přístupem ve světském kontextu.
- (D) Duchovní centrum renesance i reformace se nacházelo v oblasti dnešního Německa.

16.

Co má být cílem života člověka podle Platonova učení?

- (A) přiblížit se idejím dobra, krásy a lásky
- (B) rozvíjet především žádostivou složku duše
- (C) prosazovat rovnost všech lidí ve státě
- (D) usilovat o získání neotřesitelného klidu zbavením se vášní

17.

Podle kontroverzního německého filozofa Friedricha Nietzscheho je člověk hnán a utvářen jedinou vůlí a v ní překonává nadčlověk dosavadního člověka. Který z následujících druhů vůle má Nietzsche na mysli?

- (A) vůli k činu
- (B) vůli k moci
- (C) vůli ke svobodě
- (D) vůli k životu

2. Stát a právo

TEXT K ÚLOHÁM 18 AŽ 20

To, nad co nelze myslet nic většího, je navíc tak pravdivé, že ani nelze myslet, že by to nebylo. Vždyť lze myslet, že je něco, o čem nelze myslet, že to není – a to je větší než to, o čem myslet, že to není, lze. Kdyby proto bylo možné myslet, že to, nad co nic většího nelze myslet, není, nebylo by to, nad co nic většího nelze myslet, tím, nad co nic většího nelze myslet – což je spor. To, nad co nic většího nelze myslet, je tedy tak pravdivé, že ani není možné myslet, že by to nebylo. A to jsi Ty, Pane, náš Bože.

18.

Příkladem kterého z následujících argumentačních postupů či technik je úvaha v uvedeném textu?

- (A) indukce
- (B) nepřímý důkaz
- (C) skeptický argument
- (D) kosmologický argument

19.

Která z následujících možností nejlépe vyjadřuje, co přesně je v závěru uvedeného úryvku dokázáno?

- (A) Že nelze myslet nic většího než Bůh.
- (B) **Že nelze myslet, že by Bůh neexistoval.**
- (C) Že lze myslet něco, o čem lze myslet, že to není.
- (D) Že to, čehož neexistence je nemyslitelná, je větší než to, čehož existence je myslitelná.

20.

Které z následujících tvrzení je v **rozporu** s tím, co se tvrdí v uvedeném úryvku?

- (A) Neexistuje nic většího než Bůh.
- (B) Nelze myslet nic většího než Bůh.
- (C) **Nelze poznat, zda Bůh existuje.**
- (D) Lze myslet něco, o čem lze myslet, že to není.

2. Stát a právo

21.

Ústava České republiky je členěna do jednotlivých hlav, které vymezují uspořádání organizace státu (např. jednotlivé státní moci). Která z následujících ústavních institucí je dle tohoto vymezení začleněna jako součást výkonné moci?

- (A) Česká národní banka
- (B) Nejvyšší kontrolní úřad
- (C) **Nejvyšší státní zastupitelství**
- (D) Ústavní soud

22.

Která z následujících možností nejlépe reprezentuje přístup ideologie fašismu k ekonomice?

- (A) Preferuje společné vlastnictví a absolutní sociální rovnost. Regulace trhu je nutná, neboť trh je dobrým sluhou, ale špatným pánem.
- (B) Veškerá kontrola či řízení ekonomiky jsou nežádoucí. Některé směry však prosazují společné vlastnictví a samosprávu, jiné směry hlásají ničím neregulované tržní hospodářství.
- (C) **Při hledání třetí cesty mezi kapitalismem a komunismem se uchyluje k idejím korporativismu, který údajně spojuje kapitál a práci do jednoho organického celku. Centrální plánování a znárodnování jsou legitimními způsoby, jak podřídit zisk potřebám národa.**
- (D) Ekonomika je životně důležitou součástí občanské společnosti, proto upřednostňuje tržní ekonomický systém, jehož základem jsou vlastnictví, konkurence, materiální stimuly, a pokud možno žádná omezení.

23.

Která z ústavních institucí je za běžných podmínek hlavním centrem politického rozhodování v ČR v oblasti zákonodárné moci?

- (A) vláda
- (B) **Poslanecká sněmovna**
- (C) Senát
- (D) Ústavní soud

24.

Stoupenci které ideologie propagují *minimální stát*, tedy minimální zasahování státu do života občanů?

- (A) nacionalisté
- (B) anarchisté
- (C) socialisté
- (D) **liberálové**

25.

Paní Amálie Černá bydlí v Ostravě a chtěla by v nadcházejících volbách volit. Odjíždí ale na měsíc do Františkových Lázní, takže si chce vyřídít voličský průkaz, aby mohla volit i tam. Na úřadě se však dozví, že v rámci tohoto druhu voleb jí v její situaci voličský průkaz nepomůže.

Ve kterých volbách konaných na území ČR vzhledem k jejich charakteru **nelze** uplatnit voličský průkaz?

- (A) při volbě prezidenta republiky
- (B) **ve volbách do obecních zastupitelstev**
- (C) ve volbách do Evropského parlamentu
- (D) ve všech volbách konaných na území ČR lze voličský průkaz uplatnit

26.

Které z následujících tvrzení o poměrném volebním systému je pravdivé?

- (A) **Poměrný volební systém přiděluje mandáty proporčně dle počtu odevzdaných hlasů voličů.**
- (B) Poměrný volební systém je nejčastěji využíván v zemích s bipartijním stranickým systémem.
- (C) V poměrném volebním systému je obvyklý větší počet malých volebních obvodů.
- (D) Poměrný volební systém obvykle vede k snadnějšímu sestavení vlády než systém většinový.

2. Stát a právo

27.

1. Politická rozhodnutí přijímají v zájmu lidu zástupci zvolení na určité období.	A) pluralitní demokracie
2. Politická rozhodnutí přijímají přímo občané formou referenda.	B) majoritní demokracie
3. Politická rozhodnutí jsou přijímána pomocí většinových rozhodnutí občanů za účelem omezení vlivu nátlakových skupin na vládu a parlament.	C) zastupitelská demokracie
4. Politická rozhodnutí jsou výsledkem střetu různých politických sil vzešlých zpravidla z poměrného volebního systému a působení nátlakových zájmových organizací či protestních hnutí na vládu a parlament.	D) přímá demokracie
5. Politická rozhodnutí jsou přijímána politickou elitou, která v zemích s rozdrobenou politickou kulturou stabilizuje vládu.	E) konsociační demokracie

Která z následujících možností správně přiřazuje daným formám demokracie jejich správnou charakteristiku?

- (A) 1A, 2C, 3B, 4D, 5E
- (B) **1C, 2D, 3B, 4A, 5E**
- (C) 1E, 2D, 3B, 4A, 5C
- (D) 1C, 2B, 3D, 4E, 5A

28.

Smyslem *welfare state* je zajistit základní minimum i pro ty nejslabší ve společnosti. Co **nepatří** mezi cíle tohoto konceptu?

- (A) omezení chudoby ve společnosti
- (B) zajištění rovnosti ve společnosti
- (C) **zajištění sociální exkluze**
- (D) zajištění stability ve společnosti

29.

Který prvek jenž je charakteristický pro dobře fungující demokracii, bývá problém zrealizovat v demokratických státech bez dlouholeté demokratické tradice?

- (A) svobodné volby
- (B) demokratický způsob vlády
- (C) **fungující občanskou společnost**
- (D) naplnění základních lidských práv

30.

Která z následujících organizací **nepatří** do systému Organizace spojených národů?

- (A) **Světová obchodní organizace (WTO)**
- (B) Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)
- (C) Světová zdravotnická organizace (WHO)
- (D) Mezinárodní soudní dvůr (ICJ)

31.

- (1) *Osobní svoboda je zaručena.*
- (2) *Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví _____. Nikdo nesmí být zbaven svobody pouze pro neschopnost dostát smluvnímu závazku.*
- (3) *Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet jen v případech stanovených v zákoně. Zadržovaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do _____ hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadržovanou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo ji propustit na svobodu.*

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit do uvedené citace na vynechaná místa tak, aby byla napsána věcně správně?

- (A) Ústava ČR; 48
- (B) **zákon; 48**
- (C) Listina základních práv a svobod; 72
- (D) trestní řád; 24

2. Stát a právo

32.

1. *Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu.*
2. *Pracovní řád je závazný pro zaměstnavatele a pro všechny jeho zaměstnance. Nabývá účinnosti dnem, který je v něm stanoven, nejdříve však dnem, kdy byl u zaměstnavatele vyhlášen.*
3. *Soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti.*
4. *Kdo se zúčastní vzepření skupiny vězňů dozorcímu orgánu, jeho rozkazu nebo vězeňskému řádu, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.*
5. *Krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud za ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice je nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit dolní výjimečný trest.*

Přiřaďte k výše uvedeným citacím zákonů odpovídající obory práva:

- a) občanský zákoník
  - b) trestní zákoník
  - c) trestní řád
  - d) občanský soudní řád
  - e) zákoník práce
- (A) 1a, 2e, 3c, 4b, 5d
(B) 1a, 2b, 3c, 4d, 5e
(C) **1a, 2e, 3d, 4b, 5c**
(D) 1e, 2a, 3d, 4b, 5c

33.

Trest smrti se nepřipouští.

Která z následujících možností správně označuje uvedenou část právní normy?

- (A) hypotéza
- (B) taxace
- (C) **dispozice**
- (D) sankce

34.

Právní jednání

Oddíl 1

Všeobecná ustanovení

§ 545

Právní jednání vyvolává právní následky, které jsou v něm vyjádřeny, jakož i právní následky plynoucí ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran.

§ 546

Právně lze jednat konáním nebo opomenutím; může se tak stát výslovně nebo jiným způsobem nevzbuzujícím pochybnost o tom, co jednáající osoba chtěla projevit.

§ 547

Právní jednání musí obsahem a účelem odpovídat dobrým mravům i zákonu.

Které z následujících tvrzení je v souladu s právní teorií a uvedenou citací z občanského zákoníku?

- (A) **Právní jednání je druhem právní skutečnosti.**
- (B) Pád zdravého stromu způsobený vichřicí na poblíž stojící automobil lze považovat za právní jednání.
- (C) Právním jednáním je například narození dítěte.
- (D) Právně jednat s právními následky může výhradně osoba starší 18 let.

35.

Odvolání řadíme mezi tzv. opravné prostředky, které je možné využít v rámci občanského a trestního soudního řízení. Které z následujících tvrzení o odvolání v trestním řízení je pravdivé?

- (A) Odvolání může podávat pouze státní zástupce.
- (B) **Odvoláním lze napadnout nepravomocné rozhodnutí soudu prvního stupně.**
- (C) Ve věci odvolání rozhodují výhradně vrchní soudy.
- (D) Odvolání řadíme mezi tzv. mimořádné opravné prostředky.

36.

Pokud chcete vymoci vámi zapůjčené peníze od dlužníka až po třech letech od splatnosti (tedy po uplynutí promlčecí lhůty), jaké to má právní následky?

- (A) Na své peníze ztrácíte nárok.
- (B) Na půjčky peněz se nevztahuje promlčecí lhůta, právo na vrácení peněz tedy trvá a dlužník je povinen je vrátit.
- (C) Svou žádost o vrácení dluhu nemůžete uplatnit u soudu, pouze prostřednictvím exekutora.
- (D) **Vaše právo na vrácení peněz trvá, ale záleží na rozhodnutí soudu a případném uplatnění námítky promlčení.**

2. Stát a právo

37.

1. vražda
2. rvačka
3. ublížení na zdraví
4. nedovolené přerušování těhotenství
5. účast na sebevraždě

Které všechny z uvedených trestných činů patří mezi trestné činy proti životu a zdraví?

- (A) jen 1., 2. a 3.
(B) jen 1., 3. a 5.
(C) jen 1., 3. a 4.
(D) všechny uvedené

38.

Za jakých okolností pozbývá odsouzený práva na odvolání, pomineme-li výjimky stanovené zákonem?

- (A) **pokud již uplynula zákonná lhůta na odvolání**
(B) jestliže se odvolal již proti rozhodnutí předcházejícího soudu
(C) byl-li odsouzen k trestu odnětí svobody na doživotí
(D) byl-li odsouzen jen k peněžitému trestu

39.

Pokud je mladistvý pachatel shledán vinným z trojnásobné vraždy a nebylo mu uloženo ochranné opatření, jaký nejvyšší trest mu může být uložen?

- (A) podmíněný trest odnětí svobody na 10 let
(B) **nepodmíněný trest odnětí svobody na 10 let**
(C) nepodmíněný trest odnětí svobody na 30 let
(D) nepodmíněný trest odnětí svobody na doživotí

40.

Paní Nováková nastoupila do nového zaměstnání 1. listopadu 2023 na pozici řadové daňové poradkyně. Se svou prací je spokojena a její zaměstnavatel je spokojený s jejím pracovním výkonem. Dne 15. března 2024 dostala pracovní nabídku od jiné firmy ze stejného oboru na stejnou pozici, ale za řadově vyšší mzdu, kterou jí její současný zaměstnavatel nemůže nabídnout. Paní Nováková se v reakci na novou nabídku rozhodla ze zaměstnání odejít co nejdříve. Usilovala o to, aby pro ni její odchod neměl žádné negativní právní nebo finanční důsledky, mimo jiné proto, že její stávající zaměstnavatel s jejím odchodem za žádných podmínek nesouhlasil.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje způsob rozvázání pracovního poměru, který paní Nováková zvolila s ohledem na výše uvedené skutečnosti?

- (A) Došlo k ukončení pracovního poměru výpovědí a paní Nováková nastoupila do nového zaměstnání 16. března 2024.
(B) **Došlo k ukončení pracovního poměru výpovědí a paní Nováková nastoupila do nového zaměstnání 1. června 2024.**
(C) Došlo k ukončení pracovního poměru dohodou a paní Nováková nastoupila do nového zaměstnání 1. června 2024.
(D) Došlo k okamžitému zrušení pracovního poměru ve zkušební době a paní Nováková nastoupila do nového zaměstnání 16. března 2024.

3. Hospodářství a svět

41.

Ve které z následujících možností jsou jednotlivé státy seřazeny chronologicky podle data jejich vstupu do Evropské unie a jejich právních předchůdců (od staršího po nejnovější)?

- (A) Dánsko – Itálie – Finsko – Řecko – Česká republika
- (B) Velká Británie – Německo – Španělsko – Rakousko – Bulharsko
- (C) Belgie – Portugalsko – Polsko – Švédsko – Estonsko
- (D) **Nizozemsko – Španělsko – Finsko – Slovensko – Bulharsko**

42.

Který stát aktuálně předsedá Radě EU?

- (A) Irsko
- (B) Švédsko
- (C) Maďarsko
- (D) **Polsko**

43.

Které z následujících práv **není** spojeno s občanstvím v Evropské unii?

- (A) volný pohyb a volný pobyt v rámci EU
- (B) volební právo v obecních volbách a volbách do Evropského parlamentu v rámci členských zemí EU
- (C) petiční právo k Evropskému parlamentu
- (D) **právo na bezplatné vysokoškolské studium v kterémkoli členském státě EU**

44.

1. Do schengenského prostoru patří i některé ze států mimo EU.
2. Všechny členské státy EU jsou současně členskými státy schengenského prostoru.
3. Česká republika se stala členem schengenského prostoru v roce 2002.
4. Při pronásledování osob, které spáchaly závažný trestný čin, může Policie ČR překročit státní hranice na území jiného členského státu Schengenské smlouvy a provést tam zadržení.

Která z následujících možností uvádí všechny pravdivé výroky z výše uvedených?

- (A) **jen 1. a 4.**
- (B) jen 2. a 3.
- (C) jen 2., 3. a 4.
- (D) jen 3.

45.

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, co bylo jedním z nejvýraznějších důsledků přijetí Lisabonské smlouvy členskými státy EU?

- (A) vyřešení krize eurozóny
- (B) založení faktické federace evropských států
- (C) **reforma fungování Evropské unie a posílení pravomocí Evropského parlamentu**
- (D) primární posílení pozice EU v mezinárodní politice

46.

Pravomoc společně rozhodovat o evropské legislativě má Rada Evropské unie, jež je tvořena _____ (1) členských zemí a v níž se při některých hlasováních uplatňuje princip kvalifikované většiny – každý hlas má váhu podle _____ (2) země, kterou zastupuje. Podle tohoto principu má hlas ČR stejnou váhu jako hlas Belgie nebo Řecka.

Která z následujících možností správně označuje chybějící údaje v uvedeném textu?

- (A) 1) předsedy vlád 2) délky členství v EU
- (B) 1) eurokomisaři 2) podílu na celkovém HDP EU
- (C) **1) ministry vlád 2) počtu obyvatel**
- (D) 1) vrchními veliteli 2) velikosti

47.

... Když proveden bude opak idey moderního státu rakouského a když říše ta různorodá i jediná svého způsobu na světě přírůstek ne stejnou všem spravedlivost, ale nadvládu a moc jedněm nad druhými; když Slované skutkem prohlášení budou za plémě podřízené a, jakož již řečeno, za materiál vlády pro jiné dva národy: tu vejde také příroda ve své právo, a odpor její nevyhnutelný promění domácí pokoj v nepokoj, obrátí naději v zoufalství a vzbudí konečně třenic a zápasy, jichžto směru, objemu ani konce předvídati nelze. Den provolání dualismu stane se, nutností přírody neodolatelnou, spolu také dnem narození panslavismu ve formě jeho nejméně žádoucí a kmotří jemu budou rodičové onoho. Co následovati bude, domyslí se každý čtenář sám. My Slované budeme tomu hleděti s upřímnou bolestí vstříc, ale bez bázně. Byli jsme před Rakouskem, budeme i po něm!

František Palacký v programovém prohlášení české politiky *Idea státu rakouského* v roce 1865 varuje Vídeň před vyhlášením dualismu a naznačuje, že je to cesta k zániku Rakouska. Jaká byla pro Františka Palackého a část české politické reprezentace podoba „idey moderního státu rakouského“?

- (A) republikánská
- (B) **federativní**
- (C) trialistická
- (D) nezávislé České království

3. Hospodářství a svět

48.

Karel Kramář byl jednou z klíčových postav československé politiky na přelomu 19. a 20. století. Po první světové válce se stal významným politickým vůdcem a měl zásadní vliv na formování nového státu. Jakou roli hrál Karel Kramář v politice Československa po první světové válce?

- (A) vedl zahraniční politiku Československa
- (B) byl hlavním autorem první československé ústavy
- (C) **byl prvním předsedou československé vlády**
- (D) byl hlavním tvůrcem nezávislé hospodářské politiky Československa

49.

Který z následujících států **nemohl** být členem antiliberalního a antirevolučního spolku evropských monarchií Svatá aliance, která vznikla po Vídeňském kongresu a jejíž síla se ukázala především v revolučním roce 1848?

- (A) Pruské království
- (B) Rakouské císařství
- (C) **Německé císařství**
- (D) Ruské impérium

50.

Které z následujících tvrzení o velké hospodářské krizi je **nepravdivé**?

- (A) Krize začala zhroutilím trhu, tzv. krachem na burze v New Yorku v roce 1929.
- (B) **K zažehnání krize vyhlásil americký prezident Eisenhower plán nazvaný New Deal.**
- (C) Krize se přelila z USA do Evropy a následně i do Asie. Výsledkem byl pokles výroby a nárůst nezaměstnanosti.
- (D) Radikalizace Němců kvůli krizi usnadnila Hitlerovi nástup k moci.

51.

Sovětský diktátor Josif Vissarionovič Stalin vládl dlouhých 30 let a stal se jedním z nejkrvavějších tyranů v dějinách lidstva. Které z následujících tvrzení o jeho politice je pravdivé?

- (A) Stalin nastoupil k moci na základě doporučení Lenina a Trockého.
- (B) Stalin usiloval o vytvoření protiněmecké koalice hned od nástupu Hitlera k moci.
- (C) **Stalin kontroloval komunistické strany ve světě prostřednictvím Kominterny.**
- (D) Stalin (ve významu: ocelový muž) inicioval vytvoření Ocelového paktu.

52.

Který výrok o Společnosti národů je správný?

- (A) Společnost národů je jiné označení pro OSN.
- (B) Společnost národů je podskupinou OSN, patří do ní nejrozvinutější demokratické členské země.
- (C) **Společnost národů byla předchůdkyní OSN.**
- (D) Jako Společnost národů jsou neformálně označovány státy zapojené do první světové války.

53.

Nemohu vám slíbit nic než krev, dřinu, pot a slzy. Máme před sebou utrpení toho nejhoršího druhu. Čekají nás měsíce bojů a útrap. Ptáte se, jaká je naše politika? Vést válku na moři, na zemi i ve vzduchu se vši silou, kterou nám jen Bůh může dát.

Citace pochází z jednoho působivého projevu, který měl za cíl bez příkras připravit celý národ na válku. Kdo je autorem těch slov?

- (A) Franklin D. Roosevelt
- (B) Charles de Gaulle
- (C) **Winston Churchill**
- (D) Jiří VI.

54.

Po pádu komunismu a sametové revoluci došlo v Československu k výrazným politickým změnám. Vzrostly také národní a regionální rozdíly mezi Čechy a Slováky. Po sérii jednání mezi politickými představiteli obou národů bylo rozhodnuto o rozdělení federace na dva samostatné státy. Kdy došlo k rozpadu Československa a vzniku samostatných států České republiky a Slovenské republiky?

- (A) 1. ledna 1991
- (B) 28. října 1991
- (C) **1. ledna 1993**
- (D) 28. října 1993

55.

Co z následujícího **nepatří** mezi nástroje aktivní politiky zaměstnanosti?

- (A) rekvalifikace
- (B) **vyplácení podpory v nezaměstnanosti**
- (C) dotace na zkrácenou pracovní dobu
- (D) investiční pobídky

56.

Která z následujících studií dle svého názvu **nepadá** do makroekonomické oblasti?

- (A) **pravidla Ministerstva zemědělství ČR pro přiznání zemědělských subvencí**
- (B) zásady hospodářské politiky vlády pro příští funkční období
- (C) prognóza vývoje trhu práce
- (D) pololetní hodnocení státního rozpočtu

3. Hospodářství a svět

57.

Po období silného ekonomického růstu zažívá fiktivní země Uniland pokles. Produkce klesá, nezaměstnanost roste a spotřebitelská důvěra klesá. Firmy omezují své investice a domácnosti snižují své výdaje. Která fáze ekonomického cyklu nejlépe popisuje situaci země Uniland?

- (A) expanze
- (B) recese
- (C) sedlo
- (D) vrchol

58.

Firma Dracula, s.r.o., vykázala ve své účetní uzávěre celkové náklady ve výši 31,5 mil. Kč a celkové výnosy ve výši 37,5 mil. Kč. Co zjistí účetní firmy, když odečte celkové náklady od celkových výnosů?

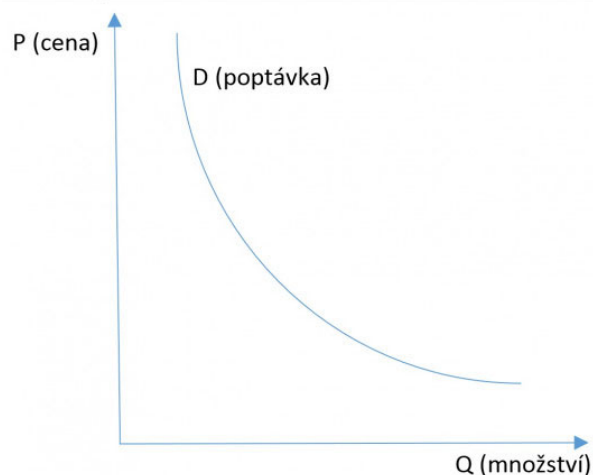
- (A) vypočítá čisté náklady
- (B) vypočítá velikost obratu
- (C) vypočítá zisk
- (D) zjistí, že firma se v daném roce dostala do „červených čísel“

59.

Kdo z uvedených se tradičně ve světě investic označuje jako *býk*?

- (A) Investor, jehož strategie se zaměřuje na hledání podhodnocených společností s dlouhodobým potenciálem růstu.
- (B) Investor, který je známý svými varováními před ekonomickými krizemi a pesimistickým pohledem na globální ekonomiku.
- (C) Investor na komoditní burze, jehož zaměřením jsou investice do zemědělských produktů.
- (D) Investor na burze, jehož portfolio vykazuje dlouhodobě alespoň dvojnásobek úspěšných sázek oproti neúspěšným.

60.

Zobrazený graf reprezentuje idealizovanou křivku poptávky. Která z následujících situací by nejspíše měla za následek posun celé křivky doleva?

- (A) **Ceny substitutů: Spotřebitelé jsou ochotni koupit 200 000 šálků kávy měsíčně při ceně 3 eura za šálek. Díky přebytkům v mezinárodním obchodu čajem, který je substitutem kávy, klesne cena čaje na pouhé 1 euro za šálek, což způsobí pokles poptávky po kávě, a spotřebitelé budou ochotni koupit pouze 150 000 šálků kávy měsíčně při stejné ceně 3 eura za šálek.**
- (B) Zavedení dotací: Výrobci solární energie mohou vyrábět 1000 MW solární energie při ceně 100 eur za MWh. Vláda zavede dotace na výrobu solární energie, které snižují výrobní náklady tak, že mohou výrobci vyrábět 1200 MW solární energie při stejné ceně 100 eur za MWh.
- (C) Přírodní katastrofa: Výrobci mléka mohou vyrábět 10 000 litrů mléka denně při ceně 15 Kč za litr. Přírodní katastrofa (např. sucho) však zničí část pastvin a zahubí část dobytka, což sníží produkci mléka pouze na 8000 litrů mléka denně při stejné ceně 15 Kč za litr.
- (D) Demografické změny: Ve městě je poptávka po dětských hračkách 10 000 kusů ročně při ceně 200 Kč za kus. Do oblasti se přestěhuje mnoho mladých rodin s malými dětmi, což zvýší poptávku po dětských hračkách na 15 000 kusů ročně při stejné ceně 200 Kč za kus.

Použité zdroje:

- úloha 10: https://csu.gov.cz/sebevrazdy_zaj Český statistický úřad, 2025.
- úloha 13: KRAJHANZL, Jan a kol. *České klima 2021*. Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity, 2021.
- úlohy 18–20: ANSELM. *Fides quærens intellectum: Proslogion o pravdě, o svobodě rozhodování*, přel. Lenka Karfíková. Kalich, 1990.
- úloha 31: vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden
- úloha 32: vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden
- úloha 34: *Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb.*
- úloha 47: PALACKÝ, František. *Idea státu rakouského*. Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 2002.
- úloha 53: vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden

